

Ingen kyrka utan teologi, ingen teologi utan kyrka.

Författare: Robert Kolb, professor emeritus i systematisk teologi vid Concordia Seminary i St. Louis, USA.

Förlag: Pro Veritate 2025.

Robert Kolb behandlar i denna skrift på 80 sidor en fråga som är ständigt aktuell i en levande kyrka: Hur kan den kristna tron traderas och förmedlas vidare till nya tider och nya miljöer? Upprinnelsen till boken är en gästföreläsning som Robert Kolb höll på Församlingsfakulteten.

Kyrkan och teologin – ett ömsesidigt beroende.

En kyrka som tappat kontakten med sitt ursprung håller på att förlora sitt existensberättigande. Därför behöver kyrkan sina teologer.

Teologerna – en dubbel uppgift:

att öka förståelsen

- dels för Skriftens budskap,
- dels för den samtid kyrkan lever i. Kulturen kyrkan är omgiven av behöver ständigt utforskas, tankeströmningar analyseras och människors behov tydliggöras. Hur ser den nöd ut som människan idag upplever, och hur svarar Gud i Skriften på den? Predikanten och teologen försöker identifiera exakt hur och var Guds ord möter dilemman i det dagliga livet.

Rättfärdiggörelsen – ett exempel:

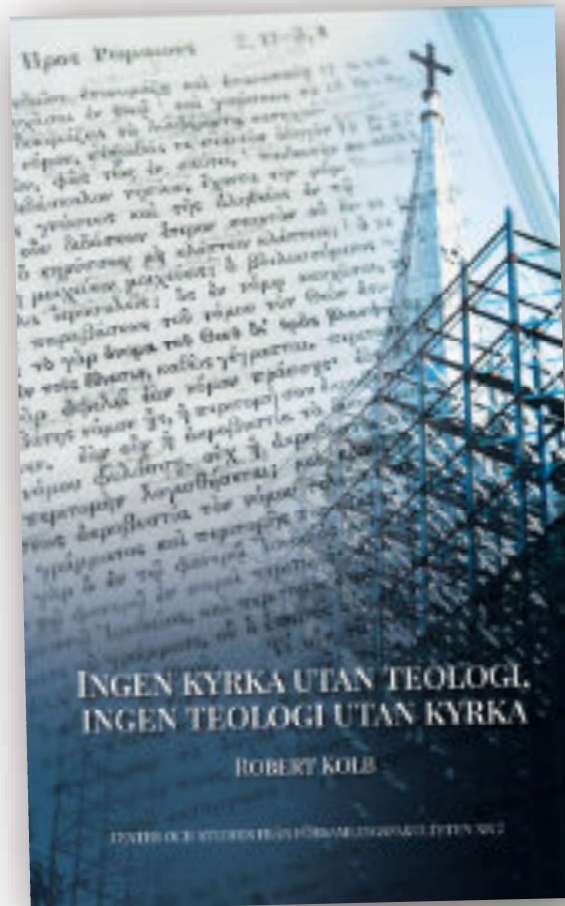
Kolb ger ett exempel på hur teologin kan arbeta och lyfter fram psykologen Erik Erikson. Många människor kämpar idag med vem de egentligen är, då viktiga människor man identifierat sig med sviker. De saknar verklig trygghet i sin identitet. Kolb skriver: ”Liksom Luther hävdade Erikson att förtroende ligger bakom vår uppfattning om vår identitet och att förtroendet är riktat mot en person eller ett objekt som vi kan lita på. Hans koncept av identitet inkluderar många element av Luthers definition av rättfärdighet.” (s 14).

Skriften säger att Kristus identifierar sig med människan. I Kristus får en människa sin identitet, Honom hon alltid kan lita till. Rättfärdiggörelsen får hos Kolb en existentiell ton och kan kanske så lättare förstås.

Det gamla evangeliet – med nytt språk.

Teologerna kan hjälpa kyrkan att identifiera människornas behov och att översätta Skriftens ord på ett sätt som kan förstås. Man undviker att förkunnelsen blir en ”irrelevant upprepning av gamla klichéer som kanske har tjänat kyrkan tidigare men inte längre gör det” (s 26). Samtidigt får teologerna inte falla för frestelsen att omforma översättningen så att den anpassas till tidsandan. Därför krävs ett djupgående studium av Skriften.

Kyrkan behöver teologerna i deras dubbla uppgift, och ”teologer behöver kyrkan för att hållas fokuserade på den uppgift som Gud kallar dem till - studium av hans ord och in-

kännande läsning av den kultur som Gud kallar kyrkan att tala till i varje unik tid och på varje unik plats” (s 9).

Kyrkans teologer?

Men det verkar som att teologer ibland tror att teologin kan existera skild från kyrkan. Somliga menar därför, enligt Kolb, att "Teologin i Sverige är död. Den har förvandlats till religionsvetenskap. Sverige är bara ett exempel på en teologi som i alltför stor utsträckning inte har sett som sin uppgift att tjäna kyrkan, inklusive att fungera som en bro till sin tids icke-kristna intellektuella och till samhället i stort, till de medier som formar allmänhetens attityder och gemene man i samhället” (s 56).

Kontinuerlig översättning

Till skillnad från Koranen är Bibeln under ständig översättning. Från Jesu undervisning har vi endast några få ord på hans eget språk, arameiskan. Därifrån har evangeliet översatts till grekiska och alla världens språk.

”Varje översättning innebär att vissa aspekter av den ursprungliga betydelsen går förlorade, men att den text som översatts samtidigt också får en ny inverkan och betydelse.” (s 67).

Kyrkan och teologerna - en pontifex

Kyrkan med hjälp av teologerna vill vara en brobyggare, en pontifex, mellan Guds Ord och varje människa.

Ingen kyrka utan teologi, ingen teologi utan kyrka, gavs ursprungligen som ett föredrag på Församlingsfakulteten i Göteborg.

Där arbetar man på att fylla det tomrum som uppstått i det teologiska arbetet vid Universitetet i Sverige. Boken beskriver på ett lättfattligt sätt både problemen och möjligheterna i samspelet mellan Kyrkan och hennes teologer. Bokens styrka ligger i betoningen av den resurs som finns i teologens fokus på både studiet av Skriften och kulturen.

YNGVE GLANS